5. cvičení - LS 2017

Michal Outrata

dropbox, lvl testů, feedback

Geogebra

Opakování z přednášky

- Funkce předpis funkce, prostá funkce, složená funkce, definiční obor funkce
- - Limita funkce -(obrázková verze zde) ve vlastním nebo nevlastním bodě, podobnost s limitami posloupností. Jednostranné limity. Spojitá funkce.

Známé limity

(I)
$$\lim_{x \to 0_+} \frac{1}{x} = +\infty$$

(II)
$$\lim_{x \to 0_{-}} \frac{1}{x} = -\infty$$

(III)
$$\lim_{x \to \pm \infty} \frac{1}{x} = 0$$

(IV)
$$\lim_{x \to +\infty} x, x^2, x^3 = +\infty$$

(V)
$$\lim_{x \to -\infty} x, x^3, x^5 = -\infty$$

$$\text{(VI)} \ \lim_{x \to -\infty} x^k - x^l = \left\{ \begin{array}{ll} +\infty, & \text{pokud } k > l \\ -\infty, & \text{pokud } k < l \end{array} \right.$$

(VII) Pokud $\lim_{x \to A} f(x) = +\infty$, pak můžeme psát, že:

*
$$\lim_{x \to A} \sqrt[k]{f(x)} = +\infty$$
 pro libovolné $k > 1$.

*
$$\lim_{x \to A} \frac{1}{\sqrt[k]{f(x)}} = 0$$
 pro libovolné $k > 1$.

Pravidla počítání limit - Obecně lze s limitami počítat jako s normálními čísly, kromě případů

$$* \infty - \infty;$$

$$* 0/\pm \infty;$$

*
$$\pm \infty / \pm \infty$$
.

* limita složené funkce v krajních bodech definičního oboru vnnitřní funkce

Konkrétní pravidla, která platí **mimo případy výše**:

(P0) a
$$\lim_{x\to A} f(x) = f(A)$$
, pokud A patří do definičního oboru D_f .

b
$$\lim_{x\to A} f(x) = L$$
 právě tehdy, když platí $\lim_{x\to A_-} f(x) = L$ a zároveň $\lim_{x\to A_+} f(x) = L$

(P1)
$$\lim_{x \to A} (f(x) + g(x)) = \lim_{x \to A} f(x) + \lim_{x \to A} g(x);$$

$$\begin{array}{ll} (\mathrm{P1}) & \lim_{x \to A} (f(x) + g(x)) = \lim_{x \to A} f(x) + \lim_{x \to A} g(x); \\ (\mathrm{P2}) & \lim_{x \to A} (f(x) - g(x)) = \lim_{x \to \infty} f(x) - \lim_{x \to A} g(x); \end{array}$$

$$(\mathrm{P3}) \ \lim_{x \to A} (f(x) \cdot g(x)) = \left(\lim_{x \to A} f(x) \right) \cdot \left(\lim_{x \to A} g(x) \right);$$

(P4)
$$\lim_{x \to A} \frac{f(x)}{g(x)} = \frac{\lim_{x \to A} f(x)}{\lim_{x \to A} g(x)}$$
, pokud $\lim_{x \to A} g(x) \neq 0$.

(P5)
$$\lim_{x \to A} f(g(x)) = f\left(\lim_{x \to A} g(x)\right)$$
, pokud $\lim_{x \to A} g(x)$ patří do definičního oboru funkce f .

Trik 1 Rozklad na součin - lomennou funkci převedeme na součinový tvar a zkrátíme shodné členy. Tím funkci zjednodušíme a můžeme zvětšit definiční obor a použít (P0). Je důležité znát vzorce na rozklad

$$* a^2 - b^2 = (a - b)(a + b)$$

$$* a^2 \pm 2ab + b^2 = (a \pm b)^2$$

*
$$a^3 - b^3 = (a - b)(a^2 + ab + b^2)$$

*
$$a^3 + b^3 = (a+b)(a^2 - ab + b^2)$$

*
$$ax^2 + bx + cx = a(x - r_1)(x - r_2)$$
, kde r_1 , r_2 jsou kořeny (roots) kvadratické rovnice $ax^2 + bx + cx = 0$.

Trik 2 Vytýkání v polynomech stejně jako u limit - použijeme známé limity (IV), (V), (VI) ale pozor v jakém bodě limitíme - používáme jen pokud $x \to \pm \infty$.

Trik 3 Posunutí známých limit (I), (II) - tedy pro libovolné reálné číslo $r \in \mathbb{R}$ ze známých limit (I), (II) lze dostat i platnost:

$$\lim_{x\to r_+}\frac{1}{x-r}=+\infty;$$

$$\lim_{x \to r_{-}} \frac{1}{x - r} = -\infty.$$

Výpočet limit U následujích funkcí určete definiční obor a vypočtěte limity daných funkcí v jeho krajních bodech. Nezapoměňte na $\pm \infty$. Snažte se nad každé rovnítko/úpravu sami pro sebe psát zdůvodnění ve smyslu odvolávání se na jedno z pravidel výše.

$$f(x) = \frac{-1}{x+3}$$

ii
$$f(x) = \frac{x-2}{2x+4}$$

iii
$$f(x) = \frac{x-2}{x^2}$$

iv
$$f(x) = \frac{3x^2}{x^2 - 4}$$

$$f(x) = \frac{13x - 5}{-1 - x^3}$$

vi
$$f(x) = \frac{x^3 - 1}{x^2 + 9}$$

vii
$$f(x) = \frac{x-4}{x^2-16}$$

viii
$$f(x) = \frac{x^2 - 1}{x + 1}$$

$$ix f(x) = \frac{x^2 - 5x}{3x}$$

$$x f(x) = \frac{x+1}{x^3+1}$$

$$xi f(x) = \sqrt{x-5}$$

xii
$$f(x) = \sqrt{-3x + 9}$$

xiii
$$f(x) = \sqrt{x^2 - 36}$$

xiv
$$f(x) = \frac{\sqrt{x^4 + 5}}{4x - 1}$$

$$xv f(x) = \frac{\sqrt{3x^2 - 6}}{x - 12}$$

xvi
$$f(x) = \frac{4x-5}{\sqrt{x^2-4}}$$

xvii
$$f(x) = \frac{\sqrt{x^2 + 2x + 5}}{2 - 2x}$$

Řešení

i $f(x) = \frac{-1}{x+3}$ - definiční obor $D_f = (-\infty; -3) \cup (-3; +\infty)$ a tedy musíme vyšetřit limity v bodech $-\infty; -3; +\infty$

$$-\lim_{x \to +\infty} \frac{-1}{x+3} \stackrel{(III)}{=} 0$$

$$-\lim_{x \to -3_{-}} \frac{-1}{x+3} = -\lim_{x \to -3_{-}} \frac{1}{x+3} \stackrel{(II)}{=} -(-\infty) = +\infty$$

$$-\lim_{x \to -3_{+}} \frac{-1}{x+3} = -\lim_{x \to -3_{+}} \frac{1}{x+3} \stackrel{(II)}{=} -(+\infty) = -\infty$$

$$-\lim_{x \to -3} \frac{-1}{x+3} \stackrel{\text{Trik } 3}{=} \stackrel{+ \text{ (P0a)}}{=} \text{neexistuje}$$

$$-\lim_{x \to -\infty} \frac{-1}{x+3} \stackrel{(III)}{=} 0$$

ii $f(x)=\frac{x-2}{2x+4}$ - definiční obor $D_f=(-\infty;-2)\cup(-2;+\infty)$ a tedy musíme vyšetřit limity v bodech $-\infty;-2;+\infty$

$$-\lim_{x\to +\infty} \frac{x-2}{2x+4} \stackrel{\mathrm{Trik}}{=} 2 \lim_{x\to +\infty} \frac{x}{x} \frac{1-2/x}{2+4/x} \stackrel{(P1)-(P4),(III)}{=} \frac{1-0}{2+0} = 1/2$$

$$-\lim_{x\to -2_{-}} \frac{x-2}{2x+4} \stackrel{(P1)-(P4)}{=} \left(\lim_{x\to -2_{-}} x-2\right) \cdot \left(\lim_{x\to -2_{-}} \frac{1}{2x+4}\right) \stackrel{(P0b)}{=} (-4) \cdot \left(\lim_{x\to -2_{-}} \frac{1}{2x+4}\right) \stackrel{(II)}{=} = (-4) \cdot \left(\lim_{x\to -2_{-}} \frac{1}{2x+4}\right) \stackrel{(II)}{=} = (-4) \cdot \left(\lim_{x\to -2_{+}} \frac{1}{2x+4}\right) \stackrel{(II)}{=} = (-4$$

iii $f(x) = \frac{x-2}{x^2}$ - definiční obor $D_f = (-\infty; 0) \cup (0; +\infty)$ a tedy musíme vyšetřit limity v bodech $-\infty; 0; +\infty$.

$$-\lim_{x\to +\infty} \frac{x-2}{x^2} \stackrel{\mathrm{Trik}}{=} 2 \lim_{x\to +\infty} \frac{x}{x^2} \frac{1-2/x}{1} \stackrel{(P1)-(P4),(III)}{=} \left(\lim_{x\to +\infty} \frac{1}{x}\right) \frac{1-0}{1} \stackrel{(III)}{=} 0$$

$$-\lim_{x\to 0_{-}} \frac{x-2}{x^2} \stackrel{(P1)-(P4)}{=} \left(\lim_{x\to 0_{-}} x-2\right) \cdot \left(\lim_{x\to -2_{-}} \frac{1}{x^2}\right) \stackrel{(P0b)}{=} (-2) \cdot \left(\lim_{x\to -2_{-}} \frac{1}{x^2}\right) \stackrel{(II)}{=} = (-2) \cdot \left(+\infty\right) = -\infty$$

$$-\lim_{x\to 0_{+}} \frac{x-2}{x^2} \stackrel{(P1)-(P4)}{=} \left(\lim_{x\to 0_{+}} x-2\right) \cdot \left(\lim_{x\to 0_{+}} \frac{1}{x^2}\right) \stackrel{(P0b)}{=} (-4) \cdot \left(\lim_{x\to 0_{+}} \frac{1}{x^2}\right) \stackrel{(II)}{=} = (-2) \cdot (+\infty) = -\infty$$

$$-\lim_{x\to 0} \frac{x-2}{x^2} \stackrel{\mathrm{Trik}}{=} 3 + v\acute{y}\check{s}e -\infty$$

$$-\lim_{x\to -\infty} \frac{x-2}{x^2} \stackrel{\mathrm{Trik}}{=} 2 \lim_{x\to -\infty} \frac{x}{x^2} \frac{1-2/x}{1} \stackrel{(P1)-(P4),(III)}{=} \left(\lim_{x\to -\infty} \frac{1}{x}\right) \frac{1-0}{1} \stackrel{(III)}{=} 0$$

iv $f(x)=\frac{3x^2}{x^2-4}$ - definiční obor $D_f=(-\infty;-2)\cup(-2;2)\cup(-2;+\infty)$ a tedy musíme vyšetřit limity v bodech $-\infty;-2;2;+\infty$

$$- \lim_{x \to +\infty} \frac{3x^2}{x^2 - 4} \stackrel{\text{Trik 2}}{=} 2 \lim_{x \to +\infty} \frac{x^2}{x^2} \frac{3}{1 - 4/x^2} \stackrel{(P1) - (P4), (III)}{=} (1) \frac{3}{1 - 0} = 3$$

$$- \lim_{x \to -2_{-}} \frac{3x^2}{x^2 - 4} \stackrel{(P1) - (P4), \text{Trik 1}}{=} \frac{\lim_{x \to -2_{-}} 3x^2}{\lim_{x \to -2_{-}} (x - 2)} \cdot \lim_{x \to -2_{-}} \frac{1}{x + 2} \stackrel{(P0b)}{=} \frac{3 \cdot (-2)^2}{-4} \cdot \lim_{x \to -2_{-}} \frac{1}{x + 2} \stackrel{(II)}{=} = (\frac{12}{-4}) \cdot \frac{1}{1 - 2}$$

$$(-\infty) = +\infty$$

$$\lim_{3x^2} (P1) - (P4), \text{Trik } 1 \quad \lim_{x \to -2_+} 3x^2 \qquad \qquad 1 \quad (P0b) \quad 3 \cdot (-2)^2 \qquad 1$$

$$-\lim_{x \to -2_{+}} \frac{3x^{2}}{x^{2}-4} \stackrel{(P1)-(P4),\text{Trik 1}}{=} \frac{\lim_{x \to -2_{+}} 3x^{2}}{\lim_{x \to -2_{+}} (x-2)} \cdot \lim_{x \to -2_{+}} \frac{1}{x+2} \stackrel{(P0b)}{=} \frac{3 \cdot (-2)^{2}}{-4} \cdot \lim_{x \to -2_{+}} \frac{1}{x+2} \stackrel{(I)}{=} (\frac{12}{-4}) \cdot (+\infty) = -\infty$$

$$-\lim_{x\to -2} \frac{3x^2}{x^2-4} \stackrel{\mathrm{Trik}}{=} \stackrel{3+\text{ výše}}{=} \text{neexistuje}$$

$$-\lim_{x\to 2_{-}} \frac{3x^{2}}{x^{2}-4} \stackrel{(P1)-(P4),\text{Trik 1}}{=} \frac{\lim_{x\to 2_{-}} 3x^{2}}{\left(\lim_{x\to 2_{-}} (x+2)\right)} \cdot \lim_{x\to 2_{-}} \frac{1}{x-2} \stackrel{(P0b)}{=} \frac{3\cdot (2)^{2}}{4} \cdot \lim_{x\to 2_{-}} \frac{1}{x-2} \stackrel{(II)}{=} = \left(\frac{12}{4}\right) \cdot \left(-\infty\right) = \frac{1}{2} \cdot \left(\frac{12}{4}\right) \cdot \left(\frac{12}{4}\right)$$

$$+\infty$$

$$-\lim_{\substack{x\to 2_+\\ \infty}}\frac{3x^2}{x^2-4} \stackrel{(P1)-(P4),\text{Trik 1}}{=} \frac{\lim_{\substack{x\to 2_+\\ x\to 2_+}} 3x^2}{\lim_{\substack{x\to 2_+\\ x\to 2_+}} (x+2)} \cdot \lim_{\substack{x\to 2_+\\ x\to 2_+}} \frac{1}{x-2} \stackrel{(P0b)}{=} \frac{3\cdot (-2)^2}{4} \cdot \lim_{\substack{x\to 2_+\\ x\to 2_+}} \frac{1}{x-2} \stackrel{(I)}{=} = \left(\frac{12}{4}\right) \cdot \left(+\infty\right) = \frac{1}{2} \left(\frac{12}{4}\right) \cdot \left(+\infty\right) = \frac{1$$

$$-\lim_{x\to 2}\frac{3x^2}{x^2-4}\stackrel{\text{Trik }3}{=}^+\text{výše}$$
 neexistuje

$$-\lim_{x\to -\infty} \frac{3x^2}{x^2-4} \stackrel{\text{Trik }}{=} {}^2\lim_{x\to -\infty} \frac{x^2}{x^2} \frac{3}{1-4/x^2} \stackrel{(P1)-(P4),(III)}{=} (1) \frac{3}{1-0} = 3$$

v $f(x) = \frac{13x-5}{-1-x^3}$ - definiční obor $D_f = (-\infty; -1) \cup (-1; +\infty)$ a tedy musíme vyšetřit limity v bodech $-\infty; -1; +\infty$

$$-\lim_{x\to +\infty} \frac{13x-5}{-1-x^3} \stackrel{\text{Trik 2}}{=} 2\lim_{x\to +\infty} \frac{x}{x^3} \frac{13-5/x}{1+1/x^3} \stackrel{(P1)-(P4),(III)}{=} (0) \frac{13}{-1-0} = 0$$

$$-\lim_{x\to -1_{-}}\frac{13x-5}{-1-x^{3}}\ =\ -\lim_{x\to -1_{-}}\frac{13x-5}{1+x^{3}}\quad \stackrel{(P1)-(P4),{\rm Trik}\ 1}{=}\quad -\frac{\lim_{x\to -1_{-}}13x-5}{\lim_{x\to -1_{-}}(x^{2}-x+2)}\cdot \left(\lim_{x\to -1_{-}}\frac{1}{(x+1)}\right)\quad \stackrel{(P0b)}{=}\quad -\frac{\lim_{x\to -1_{-}}13x-5}{\lim_{x\to -1_{-}}(x^{2}-x+2)}\cdot \left(\lim_{x\to -1_{-}}\frac{1}{(x+1)}\right)\quad \stackrel{(P0b)}{=}\quad -\frac{\lim_{x\to -1_{-}}13x-5}{\lim_{x\to -1_{-}}(x^{2}-x+2)}\cdot \left(\lim_{x\to -1_{-}}\frac{1}{(x+1)}\right)\quad \stackrel{(P0b)}{=}\quad -\frac{\lim_{x\to -1_{-}}13x-5}{\lim_{x\to -1_{-}}(x^{2}-x+2)}\cdot \left(\lim_{x\to -1_{-}}\frac{1}{(x+1)}\right)$$

$$\frac{13 \cdot (-1) + 5}{(1 - (-1) + 1} \cdot \lim_{x \to -1_{-}} \frac{1}{x + 1} \stackrel{(II)}{=} = \left(\frac{-8}{3}\right) \cdot \left(-\infty\right) = +\infty$$

$$-\lim_{x\to -1_+} \frac{3x^2}{x^2-4} \stackrel{(P1)-(P4),\text{Trik 1}}{=} \frac{\lim_{x\to -1_+} 3x^2}{\left(\lim_{x\to -1_+} (x-2)\right) \left(\lim_{x\to -1_+} (x+2)\right)} \stackrel{(P0b)}{=} \frac{3\cdot (-2)^2}{(-4)\cdot \left(\lim_{x\to -1_+} (x+2)\right)} \stackrel{(I)}{=} \left(\frac{12}{-4}\right) \cdot \frac{1}{(-4)\cdot \left(\lim_{x\to -1_+} (x+2)\right)} \stackrel{(P1c)}{=} \frac{1}{$$

$$(+\infty) = -\infty$$

$$-\lim_{x\to -2} \frac{3x^2}{x^2-4} \stackrel{\text{Trik } 3}{=} {}^{\text{výše}} \text{ neexistuje}$$

$$-\lim_{x\to -\infty} \frac{3x^2}{x^2-4} \stackrel{\rm Trik}{=} {}^2\lim_{x\to -\infty} \frac{x^2}{x^2} \frac{3}{1-4/x^2} \stackrel{(P1)-(P4),(III)}{=} (1) \frac{3}{1-0} = 3$$

vi $f(x)=\frac{x^3-1}{x^2+9}$ - definiční obor $D_f=(-\infty;+\infty)$ a tedy musíme vyšetřit limity v bodech $-\infty;+\infty$

$$-\lim_{x \to +\infty} \frac{x^3 - 1}{x^2 + 9} \stackrel{\text{Trik }}{=} 2 \lim_{x \to +\infty} \frac{x^3}{x^2} \cdot \frac{1 - 1/x^3}{1 + 9/x^2} \stackrel{(P1) - (P4), (IV)}{=} (+\infty) \frac{1 - 0}{1 + 0} = +\infty$$

$$-\lim_{x\to -\infty} \frac{x^3-1}{x^2+9} \stackrel{\text{Trik }}{=} {}^2\lim_{x\to -\infty} \frac{x^3}{x^2} \cdot \frac{1-1/x^3}{1+9/x^2} \stackrel{(P1)-(P4),(V)}{=} (-\infty) \frac{1-0}{1+0} = -\infty$$

vii $f(x)=\frac{x-4}{x^2-16}$ - definiční obor $D_f=(-\infty;-4)\cup(-4;4)\cup(4;+\infty)$ a tedy musíme vyšetřit limity v bodech $-\infty;-4;4;+\infty$

$$-\lim_{x\to +\infty} \frac{x-4}{x^2-16} \stackrel{\text{Trik }}{=} {}^2\lim_{x\to +\infty} \frac{x}{x^2} \cdot \frac{1-4/x^2}{1-16/x^2} \stackrel{(P1)-(P4),(III)}{=} (0) \frac{1-0}{1+0} = 0$$

$$-\lim_{x\to -4} \frac{x-4}{x^2-16} \stackrel{\text{Trik 1}}{=} \lim_{x\to -4} \frac{x-4}{(x-4)(x+4)} = \lim_{x\to -4} \frac{1}{x+4} \stackrel{\text{Trik 3}}{=} \begin{cases} -\infty, & x\to -4_-\\ +\infty, & x\to -4_+ \end{cases}$$
 Celkem tedy limita neexistuje podle (P0b).

$$-\lim_{x \to +4} \frac{x-4}{x^2-16} \stackrel{\text{Trik }}{=} \frac{1}{x} \lim_{x \to +4} \frac{x-4}{(x-4)(x+4)} = \lim_{x \to +4} \frac{1}{x+4} \stackrel{(P0a)}{=} 1/8$$

$$-\lim_{x \to -\infty} \frac{x-4}{x^2-16} \stackrel{\text{Trik }}{=} {}^2 \lim_{x \to -\infty} \frac{x}{x^2} \cdot \frac{1-4/x^2}{1-16/x^2} \stackrel{(P1)-(P4),(III)}{=} (0) \frac{1-0}{1+0} = 0$$

viii $f(x) = \frac{1-x^2}{x+1}$ - definiční obor $D_f = (-\infty; -1) \cup (-1; +\infty)$ a tedy musíme vyšetřit limity v bodech $-\infty; -1; +\infty$

$$-\lim_{x\to +\infty} \frac{1-x^2}{x+1} \stackrel{\text{Trik}}{=} {}^2 \lim_{x\to +\infty} \frac{x^2}{x} \cdot \frac{-1+1/x^2}{1+1/x} \stackrel{(P1)-(P4),(IV)}{=} (+\infty) \frac{-1+0}{1+0} = -\infty$$

$$-\lim_{x \to -1} \frac{1-x^2}{x+1} \stackrel{\text{Trik }}{=} \lim_{x \to -1} \frac{(1-x)(1+x)}{x+1} = \lim_{x \to -1} \frac{1-x}{1} \stackrel{(P0a)}{=} 2$$

$$-\lim_{x\to -\infty} \frac{1-x^2}{x+1} \stackrel{\text{Trik }}{=} \frac{2}{x} \lim_{x\to -\infty} \frac{x^2}{x} \cdot \frac{-1+1/x^2}{1+1/x} \stackrel{(P1)-(P4),(V)}{=} (-\infty) \frac{-1+0}{1+0} = +\infty$$

ix $f(x) = \frac{x^2 - 5x}{3x}$ - definiční obor $D_f = (-\infty; 0) \cup (0; +\infty)$ a tedy musíme vyšetřit limity v bodech $-\infty; 0; +\infty$

$$-\lim_{x\to +\infty} \frac{x^2 - 5x}{3x} \stackrel{\text{Trik}}{=} {}^2 \lim_{x\to +\infty} \frac{x^2}{x} \cdot \frac{1 - 5/x}{3} \stackrel{(P1) - (P4),(IV)}{=} (+\infty) \frac{1 - 0}{3} = +\infty$$

$$-\lim_{x\to 0} \frac{x^2 - 5x}{3x} \stackrel{\text{Trik } 1}{=} \lim_{x\to 0} \frac{x(x-5)}{x} = \lim_{x\to 0} \frac{x-5}{3} \stackrel{(P0a)}{=} -5/3$$

$$-\lim_{x\to-\infty} \frac{x^2-5x}{3x} \stackrel{\mathrm{Trik}}{=} ^2 \lim_{x\to-\infty} \frac{x^2}{x} \cdot \frac{1-5/x}{3} \stackrel{(P1)-(P4),(V)}{=} (-\infty) \frac{1-0}{3} = -\infty$$

x $f(x) = \frac{x+1}{x^3+1}$ - definiční obor $D_f = (-\infty; -1) \cup (-1; +\infty)$ a tedy musíme vyšetřit limity v bodech $-\infty; -1; +\infty$

$$-\lim_{x\to +\infty} \frac{x+1}{x^3+1} \stackrel{\text{Trik }}{=} {}^2\lim_{x\to +\infty} \frac{x}{x^3} \cdot \frac{1+1/x}{1+1/x^3} \stackrel{(P1)-(P4),(III)}{=} (0) \frac{1+0}{1+0} = 0$$

$$-\lim_{x\to 0} \frac{x+1}{x^3+1} \stackrel{\text{Trik }}{=} {}^1\lim_{x\to 0} \frac{x+1}{(x+1)(x^2-x+1)} = \lim_{x\to 0} \frac{1}{x^2-x+1} \stackrel{(P0a)}{=} 1$$

$$-\lim_{x \to -\infty} \frac{x+1}{x^3+1} \stackrel{\text{Trik }}{=} \frac{2}{x} \lim_{x \to -\infty} \frac{x}{x^3} \cdot \frac{1+1/x}{1+1/x^3} \stackrel{(P1)-(P4),(III)}{=} (0) \frac{1+0}{1+0} = 0$$

xi $f(x) = \sqrt{x-5}$ - definiční obor $D_f = \langle 5; +\infty \rangle$ a tedy musíme vyšetřit limity v bodech $5; +\infty$

- $-\lim_{\substack{x\to +\infty\\ +\infty}}\sqrt{x-5}\stackrel{(VII)}{=}+\infty,$ protože vnitřní funkce je zdeg(x)=x-5a platí $\lim_{x\to +\infty}g(x)=x$
- $-\lim_{x\to 5_+}\sqrt{x-5}\stackrel{(P5)}{=}\sqrt{\lim_{x\to 5_+}x-5}=\sqrt{0}=0. \text{ V tomto případě používáme pravidlo (P5) pro vnější funkci }y\mapsto \sqrt{y} \text{ a vnitřní funkci }x\mapsto x-5.$
- $-\lim_{x\to 5_{-}}\sqrt{x-5}$ neexistuje, protože **pro** čísla menší než 5 f není definováno!
- $-\lim_{x\to 5}\sqrt{x-5}$ ne
existuje, protože jsme výše ukázali, že $\lim_{x\to 5_-}\sqrt{x-5}$ ne
existuje a můžeme použít (P0b).
- xii $f(x) = \sqrt{-3x+9}$ definiční obor $D_f = (-\infty; -3)$ a tedy musíme vyšetřit limity v bodech $-\infty; -3$
  - $-\lim_{x\to -\infty}\sqrt{-3x+9}\stackrel{(VII)}{=}+\infty$, protože vnitřní funkce je zdeg(x)=-3x-9a platí $\lim_{x\to -\infty}g(x)=+\infty$
  - $-\lim_{x\to -3_-}\sqrt{-3x+9}\stackrel{(P5)}{=}\sqrt{\lim_{x\to -3_-}-3x-9}=\sqrt{0}=0. \text{ V tomto případě používáme pravidlo (P5) pro vnější funkci }y\mapsto \sqrt{y}\text{ a vnitřní funkci }x\mapsto -3x-9.$
  - $-\lim_{x\to -3_+}\sqrt{-3x-9}$ ne
existuje, protože pro čísla větší než -3 fnení definováno!
  - $-\lim_{x\to -3}\sqrt{-3x-9}$ ne
existuje, protože jsme výše ukázali, že $\lim_{x\to -3_+}\sqrt{-3x-9}$ ne
existuje a můžeme použít (P0b).
- xiii $f(x) = \sqrt{x^2 36}$ definiční obor $D_f = (-\infty; -6) \cup \langle 6; +\infty \rangle$ a tedy musíme vyšetřit limity v bodech $-\infty; -6; 6; +\infty$
  - $-\lim_{\substack{x\to +\infty\\ +\infty}}\sqrt{x^2-36}\stackrel{(VII)}{=}+\infty,$ protože vnitřní funkce je zde $g(x)=x^2-36$ a platí $\lim_{x\to +\infty}g(x)=x^2-36$
  - $-\lim_{x\to -6} \sqrt{x^2-36}$ neexistuje, protože stejně jako výše vidíme, že funkce f není definována pro čísla "napravo od -6".
  - $-\lim_{x\to 6} \sqrt{x^2-36}$ ne
existuje, protože stejně jako výše vidíme, že funkce fn
ení definována pro čísla "nalevo od 6".
  - $-\lim_{\substack{x\to -\infty\\ +\infty}} \sqrt{x^2-36} \stackrel{(VII)}{=} +\infty, \text{protože vnitřní funkce je zde } g(x) = x^2-36 \text{ a platí } \lim_{x\to -\infty} g(x)$
- xiv $f(x) = \frac{\sqrt{x^4+5}}{4x-1}$ definiční obor $D_f = (-\infty; 1/4) \cup (1/4; +\infty)$ a tedy musíme vyšetřit limity v bodech $-\infty; 1/4; +\infty$

$$-\lim_{x\to +\infty} \tfrac{\sqrt{x^4+5}}{4x-1} \overset{\mathrm{Trik}}{=} ^2 \lim_{x\to +\infty} \tfrac{\sqrt{x^4}}{x} \tfrac{\sqrt{1+5/x^4}}{4-1/x} \overset{(P1)-(P5)}{=} \left(\lim_{x\to +\infty} x\right) \cdot \tfrac{\sqrt{1+0}}{4-0} \overset{(IV)}{=} +\infty.$$

$$-\lim_{x\to 1/4} \frac{\sqrt{x^4+5}}{4x-1} \stackrel{(P1-P5)}{=} \left(\lim_{x\to 1/4} \sqrt{x^4+5}\right) \cdot \left(\lim_{x\to 1/4} \frac{1}{4x-1}\right) \stackrel{(P0a)}{=} \left((1/4)^4+5\right) \cdot \left(\lim_{x\to 1/4} \frac{1}{4x-1}\right) \stackrel{\text{Trik } 3}{=} 3$$

$$\begin{cases} -\infty, & x \to \frac{1}{4} \\ +\infty, & x \to \frac{1}{4} \end{cases}$$
 Celkem tedy limita neexistuje podle (P0b).

$$-\lim_{x\to -\infty} \frac{\sqrt{x^4+5}}{4x-1} \stackrel{\mathrm{Trik}}{=} 2 \lim_{x\to -\infty} \frac{\sqrt{x^4}}{x} \frac{\sqrt{1+5/x^4}}{4-1/x} \stackrel{(P1)-(P5)}{=} \left(\lim_{x\to -\infty} x\right) \cdot \frac{\sqrt{1+0}}{4-0} \stackrel{(IV)}{=} -\infty.$$

xv $f(x) = \frac{\sqrt{3x^2 - 6x}}{x - 12}$ - definiční obor $D_f = (-\infty; 0) \cup (2; 12) \cup (12; +\infty)$ a tedy musíme vyšetřit limity v bodech $-\infty; 0; 2; 12; +\infty$

$$-\lim_{x\to +\infty} \frac{\sqrt{3x^2-6x}}{x-12} \stackrel{\text{Trik}}{=} {}^2 \lim_{x\to +\infty} \frac{\sqrt{x^2}}{x} \frac{\sqrt{3-6/x}}{1-12/x} \stackrel{(P1)}{=} {}^{-(P5)} \frac{\sqrt{3-0}}{1-0} = \sqrt{3}.$$

- $-\lim_{x\to 0} \frac{\sqrt{3x^2-6x}}{x-12}$ neexistuje, protože stejně jako výše vidíme, že funkce f není definována pro čísla "napravo od 0". Lze spočíst $\lim_{x\to 0} \frac{\sqrt{3x^2-6x}}{x-12} = 0$.
- $-\lim_{x\to 2}\frac{\sqrt{3x^2-6x}}{x-12}$ ne
existuje, protože stejně jako výše vidíme, že funkce fn
ení definována pro čísla "nalevo od 2". Lze spočíst $\lim_{x\to 2_+}\frac{\sqrt{3x^2-6x}}{x-12}=0.$
- $\begin{array}{l} -\lim\limits_{x\to 12}\frac{\sqrt{3x^2-6x}}{x-12}\stackrel{(P1-P5)}{=}\left(\lim\limits_{x\to 12}\sqrt{3x^2-6x}\right)\cdot\left(\lim\limits_{x\to 12}\frac{1}{x-12}\right)\stackrel{(P0a)}{=}\sqrt{3(12)^2-6\cdot 12}\cdot\left(\lim\limits_{x\to 12}\frac{1}{x-12}\right)\stackrel{\mathrm{Trik }}{=}^3\\ \left\{\begin{array}{l} -\infty, & x\to 12_-\\ +\infty, & x\to 12_+ \end{array}\right. \end{array} \\ \mathrm{Celkem\ tedy\ limita\ neexistuje\ podle\ (P0b)}.$

$$-\lim_{x\to -\infty} \frac{\sqrt{3x^2-6x}}{x-12} \stackrel{\text{Trik }}{=} 2 \lim_{x\to -\infty} \frac{\sqrt{x^2}}{x} \frac{\sqrt{3-6/x}}{1-12/x} \stackrel{(P1)}{=} \stackrel{(P5)}{=} \frac{\sqrt{3-0}}{1-0} = \sqrt{3}.$$

xvi $f(x) = \frac{4x-5}{\sqrt{x^2-4}}$ - definiční obor $D_f = (-\infty; -2) \cup (2; +\infty)$ a tedy musíme vyšetřit limity v bodech $-\infty; -2; 2; +\infty$

$$\bullet \lim_{x \to +\infty} \frac{4x-5}{\sqrt{x^2-4}} \stackrel{\text{Trik 2}}{=} \lim_{x \to +\infty} \frac{x}{\sqrt{x^2}} \frac{4-5/x}{\sqrt{1-4/x^2}} \stackrel{(P1)}{=} \stackrel{-(P5)}{=} \frac{4-0}{\sqrt{1-0}} = 4.$$

- $\lim_{x\to 0} \frac{4x-5}{\sqrt{x^2-4}}$ neexistuje, protože stejně jako výše vidíme, že funkce f není definována pro čísla "napravo od -2". Lze spočíst $\lim_{x\to -2_-} \frac{4x-5}{\sqrt{x^2-4}} = +\infty$.
- $\lim_{x\to 2} \frac{4x-5}{\sqrt{x^2-4}}$ neexistuje, protože stejně jako výše vidíme, že funkce f není definována pro čísla "nalevo od 2". Lze spočíst $\lim_{x\to 2_+} \frac{4x-5}{\sqrt{x^2-4}} = +\infty$.

$$\bullet \lim_{x \to +\infty} \frac{4x-5}{\sqrt{x^2-4}} \stackrel{\text{Trik 2}}{=} \lim_{x \to +\infty} \frac{x}{\sqrt{x^2}} \frac{4-5/x}{\sqrt{1-4/x^2}} \stackrel{(P1)}{=} \stackrel{(P5)}{=} \frac{4-0}{\sqrt{1-0}} = 4$$